

Een nieuwe tempel in Jeruzalem?

• door Gerard Kramer

IN EEN EERDER ARTIKEL IN FOCUS¹ HEB IK STILGESTAAN BIJ HET SPECTACULAIRE, MAAR VRIJWEL METEEN AFGEBLAZEN PLAN VAN DE ROMEINSE KEIZER JULIANUS APOSTATA (361-363) OM DE TEMPEL IN JERUZALEM TE HERBOUWEN. WELKE MOTIEVEN JULIANUS OOK HAD OM DIT BIJZONDERE PROJECT TE STARTEN EN SNEL WEER AF TE BLAZEN, HET PASTE IN IEDER GEVAL NIET IN HET PROFETISCH PLAN VAN GOD. ‘HOE EN DOOR WIE DIT PROJECT DAN WEL GESTALTE ZAL KRIJGEN, HOOP IK NOG EENS IN EEN AFZONDERLIJK ARTIKEL TE BEHANDELEN’, SCHRIJF IK AAN HET EIND – WELNU, DIE TOEZEGGING WIL IK HIERBIJ NAKOMEN.

---

¹ Zie Focus 40 (9^e jaargang, dec. 2018), pp.18-23.

Spannend

Wie weleens in Jeruzalem de Klaagmuur en het daarboven gelegen voormalige tempelplein heeft bezocht, weet hoe gevoelig de relatie Jodendom- Islam is. De spanning is op die plekken voelbaar, en de veiligheidsmaatregelen die er genomen worden, zijn enorm. In augustus 2017 heb ik in Israël gedurende twee weken de zomercursus *Archeologie van het Nieuwe Testament* gevolgd, verzorgd door een docent van de Hebreeuwse Universiteit van Jeruzalem. De docent met wie we als cursisten optrokken, was een seculiere Israëlitische archeoloog die het Nieuwe Testament beter kende dan menig christen. Toen ik hem in een persoonlijk gesprek vertelde dat ik geloofde dat de Joodse tempel weer zal worden herbouwd, zei hij: 'Ik hoop dat je ongelijk hebt, of dat dit nog even duurt, want dan breekt de Derde Wereldoorlog uit!'. Dat was van zijn kant een begrijpelijke reactie. Toch zal het gebeuren! Gods Woord is er duidelijk over.

Ezechiël

De profeet Ezechiël schrijft uitvoerig over het toekomstige nationale en geestelijke herstel van Israël, inclusief de hereniging van de twee en de tien stammen (Ezech.36 en 37). Over die tijd - die evident nog niet is aangebroken - zegt God: 'Ik zal hun (d.i. het herstelde Israël) een plaats geven, hen vermeerderen en *mijn heiligdom* voor eeuwig te midden van hen stellen. *Mijn woning* zal bij hen zijn; Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En de vol-

ken zullen weten, dat Ik, de Here, het ben die Israël heilig, doordat *mijn heiligdom* voor eeuwig te midden van hen staat' (Ezech.37:26b-28). Welke woning, welk heiligdom zal dat zijn? Het door Salomo gebouwde heiligdom stond er niet meer toen Ezechiël dit schreef. Dat was door de Babyloniërs verwoest. En de daarna onder Ezra en Nehemia herbouwde en door Herodes de Grote verfraaide tempel is in het jaar 70 door de Romeinen compleet verwoest, conform de voorzegging van de Heer Jezus in Matth.24:2. Er is dus meer één conclusie mogelijk, en dat is dat er een *nieuwe* tempel zal worden gebouwd, waarin God definitief zal wonen, en die Hij zelf, zoals we hierboven zagen, in hun midden zal stellen – permanent! Hoe die nieuwe tempel eruit zal zien, inclusief alle afmetingen, en wat voor type tempeldienst daarin gestalte zal krijgen, beschrijft Ezechiël in de hoofdstukken 40-47. Dat is hem allemaal getoond in 'gezichten Gods' (40:2). De heerlijkheid van de Heer zal dat Huis vervullen, en Ezechiël kreeg daarover indrukwekkende woorden van de Heer te horen: 'Mensenkind, (dit is) de plaats van mijn troon en de plaats mijner voetzolen, waar Ik wonen zal onder de Israëlieten tot in eeuwigheid' (43:7). Ezechiël kreeg ook een model te zien van deze nieuwe tempel (43:10). Deze zal dus volledig op initiatief en conform het bestek van God zelf worden gebouwd, en wel na het nationale en geestelijke herstel van Israël, dus vlak voor of aan het begin van het Vrederijk – want dat is de periode dat God op aarde in zijn tempel te midden van zijn volk zal wonen.

Nog eerder een tempel?

Er is echter een duidelijke aanwijzing in de Schrift dat er voorafgaand aan het Vrederijk tijdelijk nog een andere tempel in Jeruzalem zal staan, maar dat is niet de tempel die God zal laten bouwen volgens het model dat Ezechiël heeft gezien. Ik doel op de tussentempel² van de antichrist - oftewel de mens van de zonde, de zoon van het verderf, de wetteloze³. Paulus schrijft dat deze valse messias zich in de toekomst 'verzet en zich verheft tegen al wat God heet of een voorwerp van verering is, zodat hij in de tempel van God gaat zitten en zichzelf vertoont dat hij God

2 Deze aanduiding wordt terecht gebruikt door P.Jongenburger in zijn grondige studie over de tempel van Ezechiël, getiteld *Hier zal Ik wonen. De toekomstige tempel volgens Ezechiël*, Uitg. Medema, Vaassen, 1993, p.21.

3 Zie de excursus over de antichrist in mijn *De verschijning van Zijn komst. Bijbelstudies over de Tweede Brief van Paulus aan de Thessaloniërs*, Uitg. Medema, Vaassen, 1992, pp.66-71.

is' (2Thess.2:4). De Heer Jezus zal hem 'verteren door de adem van zijn mond en tenietdoen door de verschijning van zijn komst' (vs.8). Kennelijk wordt bij de eliminatie van de antichrist ook het door hem ontwijde heiligdom verwoest. Dit zal plaats vinden in de periode die genoemd wordt de Grote Verdrukking (Matth.24:21,29), een periode die o.a. gekenmerkt zal worden door 'valse christussen en valse profeten' (vs.24), waarbinnen de antichrist uitstekend past. Onduidelijk is of de antichrist zelf het initiatief tot de bouw van deze tussentempel zal nemen, of dat de toekomstige bekeerde rest van Israël, het gelovig overblijfsel, deze zal bouwen. Als dat laatste het geval is, zou het kunnen zijn dat de antichrist zich deze tempel vervolgens zal toe-eigenen en deze zal ontwijden – maar dat is speculatie. Hoe dan ook, dat de tempel van de antichrist een tussentempel is en nog niet de tempel van Ezechiël kan zijn, blijkt ook nog uit het volgende:

1) Pas in de tempel van Ezechiël vult de heerlijkheid van de Heer de tempel weer (Ezech.43:1-5). Dat is niet gebeurd met de na de ballingschap herbouwde en door Herodes de Grote verfraaide tempel en zal ook niet (kunnen) gebeuren met de 'tussentempel'. In de toekomst gebeurt dat wel: de Heer zal dan in het midden van Jeruzalem wonen, zoals Hij o.a. beloofd heeft in Zach.8:3.

2) De tempel van Ezechiël kan pas worden gebouwd als er een volkomen verootmoediging is (43:6-12). Bovendien staat deze tempel in/bij een nieuwe stad en vloeit er een tempelbeek vandaan die de Dode zee weer gezond zal maken (47:1-12). Het is overduidelijk een millennium-tempel!

Een interessant probleem

Het blijft overigens merkwaardig dat de tempel waarin de antichrist zal plaatsnemen, door Paulus in 2Thess.2:4 de tempel *van God* wordt genoemd. Die zelfde tempel lijkt in Openb.11:1 te worden bedoeld, eveneens met de aanduiding 'tempel van God'. Overigens moet die tempel gemeten worden, kennelijk met de bedoeling precies aan

te geven wat aan God toebehoort. Zou het dan, zoals wel is geopperd, in deze beide Schriftplaatsen toch al om de tempel van Ezechiël gaan, die dan vervolgens door de antichrist ontwijd wordt? Hoe kan dit interessante probleem worden opgelost? Dat het hier al de tempel van Ezechiël is, lijkt mij onwaarschijnlijk: Ezech.40-47 geeft een strak, continu en ongestoord proces aan, en, als ik het goed zie, zonder hiaat. Daarom blijf ik, mede op basis van de hierboven gegeven argumenten, de tempel van de antichrist als een tussentempel zien. Waarom wordt deze tussentempel dan toch de tempel van God genoemd? Misschien moet de oplossing worden gezocht in een analogie met de tempel van Herodes: ook de niet in opdracht van de Heer, maar door Herodes de Grote op eigen initiatief verfraaide tempel noemt de Heer toch het huis van mijn Vader. Zoiets kan ook in dit geval spelen. Maar ik geef mijn mening graag voor een betere!

Conclusie

Op het profetisch plan van God staat zeker een tempel in Jeruzalem, en dat is de tempel waarover Ezechiël schrijft, en waarin God zal wonen tijdens het Vrederijk. De tempel waarin de antichrist daaraan voorafgaand in grenzeloze zelfoverschatting zal plaatsnemen, de tussentempel, gaat echter niet buiten Gods wil om. God heeft aan Paulus geopenbaard⁴ hoe zijn eindtijdschema eruitziet: eerst de opname, oftewel 'onze bijeenvergadering tot Hem', daarna de periode die 'de afval' wordt genoemd. In die periode zal de antichrist⁵ gaan optreden. Daarna verschijnt de Heer Jezus en verteert Hij de antichrist. Zo zal ook fysiek de weg vrij zijn voor Gods nieuwe tempel. Daarin zal Hij wonen!

⁴ Zie 2Thess.2:1-8.

⁵ Paulus gebruikt de aanduiding 'antichrist' niet; die vinden we bij Johannes in 1Joh.2:18,22; 4:3; 2Joh.:7. In het boek Openbaring wordt hij de valse profeet genoemd; zie Openb.16:13; 19:20; 20:10. Daarnaast treffen we daar de aanduiding 'het beest uit de aarde' aan (13:11).

